

UNIVERSITÄTS-
BIBLIOTHEK
PADERBORN

Universitätsbibliothek Paderborn

**Joannis Pierii Valeriani Bellunensis Hieroglyphica, Sive De
Sacris Ægyptiorum Aliarumque Gentium Literis,
Commentariorum Libri LVIII**

Valeriano, Pierio

[Lipsiae] ; Francofurti Ad Moenum, 1678

Filii conspirantes in matrem.

urn:nbn:de:hbz:466:1-14259

Psalmo 58. ubi David ita canit: Furor eorum par est Anguim furari, sicut Aspidis surda, & obturantis aures suas, qua vocem rite quantumlibet excantantium non exaudiat.

DE VIPERA.

UXOR INIMICA MARITO. CAP. XX.

A Dhæc Vipera suo quodam ingenio prædita, extra ordinem sua habet hieroglyphica, quorum illud præcipuum, quod mulierem, quæ virum oderit suum, cui mortem etiam intenet, neque nisi coitus tantum gratia blandiatur, per pictam Viperam Sacerdotes illi intelligebant: ea siquidem, ut apud Horum est, cum mari copulatur, caput ejus ori insertat suo, atque in concubitus confictu nimia voluptatis vi superata, capite maris mordicus amputato, maritum extinguit. Id cum Plinius, Nicander, Galenus, tum plerique alii auctores gravissimi tradunt, miror Albertum unum è nostris, conatum eos redarguere, qui dicant Viperam in coitu mariti caput amputare. Sed missa faciam quæ Galenus & alii scripsere in hanc sententiam, Nicandri verò carmina tam pulchra minime prætermittenda fuerint:

Vipera generatio.

Plin lib. 10. cap. 62.

Μη σὺ γ' εὖ τερόδοισι τύχοις, ὅτι δῆγμα πεφουγῶς
Περικλὸς ἐχίς ἦνσι τῶν ἠΨολάσει
Ἡνίκα θορυμῶς ἐχίς Ἰσλερῶ κωδῶδοντι
Θερεῖς ἀμύξ ἐμφύσσι κάρην ἀπίκωφεν ὀμείνυς,
Οἱ ἦ πατρός λάβην μετρίαιθον αὐτίκα τῶλοι,

Τεινὸ μῆροι ἐχίνας δῆν ἄσφ μνητὸς ἀρεμῆν,
Γαστὴρ ἀναβρώσων τις ἀμῆ πορεῖς ἐξέπεινοντο,
Οἷη γδ βαρὺτῆ ὑποκύματα ποῖος κατ' ὕλην
Ἐσπῶκοι ὕφιος λεπτέρην Ἰάλπασσι γῆρῶθλην.

Quæ sic Latine traduci possint:

Dii meliora velint, ne tunc incautus aperitis
In triviis, cum forte acres mas luridus atra
Conjugis evasit dentes, & fulminis ictum,

Complexu in dulci abscondit: mox damna parentis
Extinctifera progenies ulciscitur, aluo
Materna abrosa, & catuli sine matre oriuntur:

C Vipera occurras generi, namq; illa in apertas
Excipiens semen fauces, caput inde mariti

Sola etenim hæc animat factum, reliqua ova colubra
Per sylvam excluduntq; foventq; in cortice prolem.

Neque me præterit, esse qui alia quædam Serpentium genera animal parere tradant, qua super historia multum diuque annis proximè elapsis decertatum est inter literatos viros, si hæc adhuc sub iudice deslituta, cum etiam fuerint ætate nostra, qui has quas putamus Viperas, utriusque sexus electas, vivariis includere easque aliorum instar animalium conjugii, concipere, parere, educareque fetus suos experimento compererint, nullo parentum desiderio, Quod si quis in hoc negotio plura deponat, ab editis jam eorum libris desumendum fuerit. Sane alia etiam est Vipera generatio: siquidem Aristoteles, ut apud interpretem Theocritu legitur, lacertam exsiccatam ait in Viperam mutari.

FILII CONSPIRANTES IN MATREM. CAP. XXI.

UT vero reliqua prosequamur, filios adversus matrem conspirantes, Aegyptii Sacerdotes per eundem Viperæ hieroglyphicum notabant. Quod si quis hominum tantum sceleris admittisset, articulatim eum acutis calamis castrum, jubebant vivum super spinarum cervos comburi: merito maximum omnium scelus indicantes, ei mortem inferre, a quo vitam quis accepisset. Hac vero de causa dicunt Viperas in parricidæ culeum includi solitas: nam Simia, quam Juvenalis innoxiam appellavit, filios, ut in Cynocephalo diximus, suos necare ipsa solet. Canis verò & Gallus non alia de causa creditur cum his idem subire supplicium, nisi quia & ipsi impie facere videntur, quod & forores & matres ipsas saliant. Sed quod ad parricidium attinet, non id tantum animantium genus eo scelere contaminatur, verum etiam phalangia, ut & Polypos & fluviales Equos taceam, eadem prorsus impietate notata sunt. hæc enim fetu numerofo, quippe supra triginta interdum, edita, matrem, quam primum orta fuerint interimunt, nonnumquam & patrem, eo Viperis immaniora, quo illa nascendi necessitate, hæc jam nata, nulla cogente causa, nullo invitante commodo, sponte se par-

Parricide supplicium.

se parricidio polluunt. Non præteribo quod Theophrastus negat, Viperarum uterum à catulis suis exedi: namque author ille summæ inter Græcos diligentia, aliam in his maternæ mortis causam comminiscitur, dirumpi quidem sponte uterum, utpote qui angustus adeo sit, ut tam numerosæ prolis multitudinem & incrementum capere non possit. Idem marinis acubus evenire, quas admodum tenues, prolis multitudo dirumpi cogat. Quod vero Dominus Phariseos Viperarum sobolem vocat, ad Davidicum illud spectare dicit Irenæus, *Alienari sunt peccatores ab utero, ita eis secundum similitudinem Serpentis*: sive quia venenum semper sub lingua promptissimum habebant, sive quia erga patrem in grati abdicatique sunt, nullam hæreditatis partem affecti, sive ob perplexas vias, quas à recto itinere declinantes occupabant, per ambages & devia progredientes,

ABORTUS. CAP. XXII.

*Viperæ ma-
lieris pedi
supposita,
quid.*

PRæter hæc, sunt è junioribus, qui abortivum incommodum per Viperam mulieris pedi suppositam significare commenti sint, quod apud veteres nusquam memini me legere. Figmenti tamen hujus causam minus explodendam, apud Plinium olfecisse videor: siquidem is traditum ait à veteribus, mulierem prægnantem si Viperam sive studio, sive incuria transcenderit, abortum facere, usque adeo Viperæ venenum vel afflatu solo, in humani generis perniciem grassatur, fitque ita Serpens ea humanorum partuum fascinatrix, quod illi rite parere non liceat: ut minus jam miremur venenum illud quo Scythæ sagittas suas inficere consueverunt, irremediabili scelere, non aliis libentius rebus confici solitum, quam Viperina sanie, & humano admixto sanguine.

VULNUS AMATORIIUM. CAP. XXIII.

*Viperinus
morsus
quid in Di-
vinis.*

QUæ vero de morsu Viperæ ponuntur à Platone, Symposio, ejus scilicet istu tactos aperisse nolle quid patiantur, nisi iis qui similiter ægrotant, mysticè, uti suus est mos, posita sunt. Sed cur Platoni veritatis discipulo innitatur, cum liceat homini Christiano Platonis ipsius præceptores, Prophetas quippe & sapientes alios legere, qui de mundo, & iis quæ supra mundum sunt, accuratissimè disseruere, cœlestisque numinis afflatu cognita, mortalium ingenii cognoscenda proposuere, perque eos ad eam, quæ vera & sola est, sapientiam pervenire? In hoc autem Serpente, factioribus interim interpretationibus omisissis, nostræ nobis imbecillitatis conscii humaniora quædam prosequamur: quæ si non ad divinorum intelligentiam, ad mores certè, & vitæ nostræ conditionem facere videbuntur, eamque ingrediemur viam, quam admirandus Philo primus omnium videtur aperuisse. Dicemus igitur, viperinum hunc morsum spectare nimirum ad illud amatorii mollitudinis hieroglyphicum, quod apud nos in Divinis literis per Serpentem, qui Adamum decepit, probatissimorum authorum opinione designatur: in illo enim, ut hi tradiderunt, voluptatis, nequitia, mollitiæque fomes delitescit. Picturata siquidem cutis, ut cum ipso Philone & aliis hæc per hoc latius philosophemur, varias delicatasque rerum omnium illecebras præ se ferre videtur. Et mortale genus nulla re magis afficitur, quam rerum varietate (cujus experimentum est in pictura, in fictili fabrilique arte qualibet) aliqua ratione digesta. Quin & natura ipsa varietate ad lasciviam usque delectari videtur. Plantarum enim diversicolores flores, varia germina, speciosi fructus, & alia atque alia forma, hisque atque illis coloribus intincti, ac multi formes animalium facies, vilium oblectant: quibus si supra modum delectemur in eorum admirationem nimium illecti, inhæsitare videmur luto, pronique in faciem procumbere, totoque ventre serpere: terreno enim velsimur cibo, posthabito cœlesti, nam ut optimè ait Horatius:

*Insani sapiens nomen ferunt, æquus iniqui,
Ultra quam satis est, virtutem si petat ipsam.*

Illo prius apte proposito subsequitur:

*Quid censes munera terre?
Quo spectanda modo, quo sensu credis & ore?*

*Epist. lib. i.
pist. 6.